

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljenje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljanje naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se, bla govljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Ponesrečeni klerikalni shod v Kostanjevici.

Iz Kostanjevice.

Klerikalci nimajo sreče! Radi bi z velikimi manifestacijami pokazali svojo moč in svojo veljavo, a nobena se jim ne posreči. Hoteli so v Ljubljani prirediti meeting in ponižati Ljubljano, a vlada ga je prepovedala, ker je vedela, da naša stranka takega shoda ne pripusti in da bi ga, če treba, s silo razgnala.

Izdana je bila potem parola, da pride klerikalci tri velike shode na deželi: jednega za Gorenjsko, jednega za Dolenjsko in jednega za Notranjsko.

Začelo se je z Dolenjsko, in sicer so šli klerikalci v okraj, ki je pri zadnjih volitvah v državni in v deželni zbor tako sijajno pokazal, da je klerikalizem tam dogospodaril. Napredna narodna stranka ima v krškem in kostanjeviškem okraju dvetretjinsko večino in zato je naravnost predrzno, da se upa klerikalna stranka sklicati v ta okraj proti napredni stranki naperjen shod in celo v Kostanjevico, to nepremagljivo trdnjavo napredne misli.

Sklicala ga je vendar in doživela poraz, ki ga ne bo tako kmalu pozabila.

Klerikalci so jako previdno pripravljali svoj shod. Niso se upali naravnost povedati, za kaj se gre, nego vabili so pod pretvezo, da se gre za vinogradniško gospodarsko organizacijo, posebno skrbno so pa prikriivali imena govornikov. Nihče ni slutil, da hočeta na tem zborovanju v prid vinogradništva govoriti — dr. Šusteršič in dr. Krek.

Šele zadnji trenotek smo iz »Slovenskega Naroda« izvedeli, da to ne bo shod za organizacijo vinogradnikov, nego klerikalni političen shod, na katerem hočeta govoriti dr. Šusteršič in dr. Krek. Čim smo to izvedeli, je bil tudi že storjen sklep, da v naši napredni Kostanjevici ne bodeta govorila ne dr. Šusteršič ne dr. Krek, kajti

kakor se Ljubljana ni pustila ponižati, tako se tudi Kostanjevica ne da.

Težko je bilo, avizirati ljudi, naj pridejo na shod, ker je vse v vinogradih, a storili smo, kar je bilo mogoče in — pomagali so nam duhovniki. Župnik Pavlič je naznanil po maši, da naj pridejo vsi popoldne na župniško dvorišče, vsaj iz vsake hiše jeden, češ, da bo tam važen shod, ki bo velikega pomena za našo občino in okolico. Tega pa župnik seveda ni povedal, da prideta dr. Šusteršič in dr. Krek. V Sv. Križu pa je delal kaplan za shod reklamo, kakor za kak cirkus, kliče: Pridite vsi, udeležite se vsi, ker danes boste slišali in videli, česar še niste slišali in videli. Seveda tudi kaplan ni povedal, da prideta dr. Šusteršič in dr. Krek — prav kakor bi ti duhovniki vedeli, da sta dr. Šusteršič in dr. Krek tako slabifirmi, da se nesmenjih imen imenovati, ako naj se koga privabi na shod.

Ko se je med naprednjaki izvedelo, da prideta dr. Šusteršič in dr. Krek, začeli so se takoj preskrbljevati s tistim katoliško-narodnim orožjem, s katerim škofova stranka pod vodstvom dr. Šusteršiča deluje v deželnem zboru. »Z lastnim orožjem, po metodi, ki so jo sami upeljali v deželnem zboru, jim posvetimo«, tako je šlo med meščani in kmeti. Ljudje so si preskrbeli piščalk, čineli, bobenčkov, konjičkov, ki piskajo itd. itd.

Shod je bil naznanjen za tretjo uro popoldne, a naši so se začeli zbirati že ob dveh popoldne v drevoredu pred župniščem. Kmalu je naših bilo zbranih dosti nad 300. Klerikalci iz kostanjeviške občine so prišli trije: »Ta velik Koba s slamnato bučo, Bersan iz Košarije in prismojeni Kuhar, ki je svoj čas farja videl v oblakih točo delati in od tega časa trdi, da iz farja govori sv. Duh, iz dr. Šusteršiča pa »Buha«.

Ob 3/3 so naši šli na župniško dvorišče. Njih število je med tem še naraslo. Klerikalci, ki so prišli iz sosednjih občin, od Sv. Križa, iz Št. Jerneja, iz Čateža, iz Cerkelj, je bilo vkljub vsemu, ves teden

trajajočemu bobnanju, kakih 50. Duhovniki so se zbrali iz cele dekanije in najbrž tudi od drugod, ker vseh nismo poznali. Bilo jih je čez 20 glav.

Dolgo smo morali čakati, predno se je pokazala kaka blagoslovljena glava. Šele ob polu 4. je prikoral dekan Schweiger, ki je imel shod otvoriti. Da je dr. Šusteršič ponesrečil, tega ni nihče vedel.

Komaj je dekan Schweiger stopil na oder, zadonelo je iz sto in sto grl: »Živio dr. Tavčar, pereat žlindra«. Ob enem so začeli naši igrati na tiste instrumente, ki so jih klerikalci rabili v deželnem zboru. Začeli so žvižgati, piskati, tolči s činelami, bobnati in zvoniti s kravjimi zvonci. Šunder je bil nepopisen. Dekan Schweiger je odpiral svoja široka usta kakor karp in sikal kakor gad. V večje veselje naših in v posmeh klerikalcem je nekdo nesel polno vrečo z napisom »16% žlindra«. Naši so udarili v velikanski smeh, medtem ko so klerikalci in duhovniki na oknih kar spreminjali barve. Časih so bili rudeči, časih zeleni, časih tako temni, da nismo vedeli, ali je na oknu škorenj ali blagoslovljena glava. Razen domačega in svetokriškega župnika se ni upal noben duhovnik na dvorišče. Ko se je domači kaplan prikazal na dvorišču in začel žugati s prstom, so ga ljudje nagnali s peso nazaj. Prav priročno je ležala ta pesa.

Kakor rečeno, ni nihče vedel, da je Šusteršič dve uri prej v Krškem ponesrečil. Ljudje so mislili, da je v župnišču skrit, saj se je govorilo, da je bil že v soboto zvečer v Mrmorjevi gostilni, in zato so začeli klicati: Kje je žlindra? Kje je poglavar vseh goljufov? Prikaži se, žlindra! Čuli so se tudi še vse bolj zabeljeni klici.

Ime žlindra je ljudi tako raztogotilo, da so se nekateri lotili farovških vrat, da bi jih razbili in šli v farovž iskat dr. Šusteršiča. Starejši ljudje pa so jih pregovorili, da so odnehali, češ: »Pustite žlindro, saj ni vredna, da bi si ž njo roke mazali.« Gotovo pa

je, da bi se bilo dr. Šusteršiču proketo slabo godilo, da je bil v tem trenutku na dvorišču.

Celih pet četrt ure je trajalo obstruiranje z raznimi instrumenti in klicanje »Živio dr. Tavčar, dol z žlindro, pereat žlindra« itd. itd., ne da bi bil mogel od klerikalne stranke kdo le besedico ziniti. Ko je okr. glavar g. Orešek to videl, je zahteval mir. Vse je utihnilo, na kar je g. okr. glavar naznanil, da je shod končan.

Z gromovitimi živio-klici na dr. Tavčarja in na napredno stranko ter s pereat-klici na žlindro so naši zapustili župniško dvorišče. Klerikalci so imeli potem v farovžu pri zaprtih vratih zborovanje po § 2. Udeležilo se ga je kvečjemu 30 do 40 oseb.

Od uradnikov se ni shoda nihče udeležil, kar popolnoma odobravamo. Tudi notarja ni bilo blizu. Odpeljal se je na Štajersko — morda zato, ker se vozi s farovškimi konji.

Meščanje so se vrlo držali, kakor sploh prebivalstvo cele občine. Prišlo je pa tudi nekaj vrlih mož iz cerkljanske fare in križevske občine, od Sv. Duha in od drugod. Vsa čast njim vsem!

Tako se je končal ta »velepomembni shod« klerikalne stranke v Kostanjevici. S tistim orožjem, ki so ga klerikalci rabili v deželnem zboru, smo jim razgnali njih shod.

Pa naj še jedenkrat pridejo! To pa bodi že danes povedano dr. Šusteršiču: če pride v Kostanjevico, ga napodimo kakor štirinožca, ki je v kuhinji klobaso pouzmal. Capito?

V Ljubljani, 21. oktobra.

Dr. Mattuš in dr. Masaryk o jezikovnem vprašanju.

Član gospodske zbornice dr. Mattuš je govoril v staročeškem klubu o pravkar začetem državnozbornem zasedanju ter je imenoval obstrukcijo zločin proti ustavi. Dejal je, da ima Körberjev jezikovni načrt to napako, da daje nemščini prevleke predprave, da se hočejo uveljaviti za Češko drugi principi kakor za Moravsko

LISTEK.

Na potu.

Spisal. Janko Kotlar.
(Konec.)

»Ni mogoče, pa ni mogoče. Kdo bi raji kot jaz? Sicer, v drugem vremenu se pride dve uri prej.«

»Le poženite, ne bo zastoj...«

»Ali konja sta strašno izdelana.«

»Kaj izdelana?! Poženite, četudi pustimo dijaka, kjer je; precej pojde ložje naprej.«

»Gospod...«

»Nič gospod... res, tako bo! Jaz moram z vlakom naprej, to mi je dovolj. Njemu mati ne uide, saj je pravil, da je bolna.« In zasmejal se je surovo.

»Pa noč in megla?... skušal je ugovarjati postiljon.«

»Naj pa tu na Griču ostane, če ne more dalje.«

»Meni se smili.«

»Ha. — Vi udarite po konjih, pa je, saj itak nima pravice voziti se.«

Postiljon je nehoté rahlo vzdihnil, vgriznil se v ustnice, dvignil bič in pognal.

Pod griškim klancem je čakal Liparjev študent pošte. Dež, ki je še vedno pršil, ga je bil premočil na več krajih; zeblo ga je. Globoko pod njim je šumela narasla voda v široki strugi; temne smreke pod cesto so se mu zdele še temnejše in gruča svetlo belih brez ob strugi še skrivnostnejše. Iz vode je bil vstal polagoma bel duh s plapolajočimi dolgimi rokavi; roke je stezal po njem hoteč ga pritisniti v svoje sivo naročje... Groza ga je bilo.

Ropot okornega poštnege voza mu je zadonel kakor godba, mehka tolažilna godba na uho. Vedno bliže in hitreje je drvil navzdol; že je vstric njega, toda ne ustavi se... Hipoma mu je jasno vse. V divjem obupu zdirja za njim, dohiti ga, krčevito se oklene železnega ročaja, a trenotek pozneje je ležal v cestnem blatu, voz pa je vihral naprej — naprej...

Nebo, slično temno sivemu poveznemu pokrovu, je bilo zlezlo še niže. Trdna, megljena noč je nastala. Dež je bil nekoliko pojenjal.

Užaljen, truden, lačen, do kože moker in blaten je brodil Lipar dalje in dalje, sam ni vedel kam. Zdajpazdaj je zadel ob kamen, ki je ležal v mehkem

blatu, sčasoma pa je začutil pod nogo mehko, lepljivo tvarino — ilovico. V debelih plasteh se mu je nabirala na obtviti, da se nazadnje niti ganiti ni mogel. S trudom je odluščil težko skorjo, naredil deset korakov in zopet ni mogel naprej. Zašel je bil s ceste na polje... Nihče ni odgovarjal njegovim obupnim klicem, nihče ga ni čul, samo lisica je zavijala v daljavi.

V mali koči na koncu Cedilja brlela je tisto noč na beli javorjevi mizi motna luč. Na postelji v kotu za veliko zeleno pečko je ležala bleda in upadla ženska srednjih let; sama kost in koža je je bila. Pred njo pa je stalo več posodic domačih zdravil in skledica kuhanega suhega sadja, izpod katerega je bolnica iz pila tuintam nekaj sladkih kapljic, da bi si pogasila silno žejo, ki jo je pekla in žgala v oprsu.

Bolnica se je s težavo prekladala in premikala po postelji; nikjer ji ni bilo prav, vse jo je tiščalo, vse bolelo.

»Ne bo ga,« dihnila je rahlo ter vprla svoj pogled proti vratom; črna tema ji je zevala nasproti, ničesar ni razločila, »mojega Janeza ne bo.« Skušala je spati,

obrnila se je k steni, toda spanca ni bilo; da bi ji zaprl trudne oči. Neprestano so ji uhajale misli k sinu; stokrat je v duhu prehodila pot od mesta do doma, stokrat si naslikala razne ovire in zapreke, ki mu utegnejo pretiti na potu. Huda je bila nanj, ker ga ni in ni, a trenotek kasneje se je kesala teh svojih misli.

Čez dolgo je zdrknila počasi na tla, noge so se ji šibile. Stopila je k steni, da bi se s tresočo roko prepričala, koliko je ura, a koščena roka ji je omahnila in kazalci so se premaknili. Upehana se je zgrudila na ležišče. Neka omotica se je polastila. Videla je svojega sina sredi širne, puste planjave, za njim pa se je valila šumna reka s svojo temno-umazano vodo. Znoj ji je zalil čelo, zbudila se je.

V vasi so se začeli oglašati petelini. Tam skozi okno je posijal motno-svetel trak, zatrepetal in se vprl na steno poleg nje. Kako veselo ga je pozdravila! Polagoma se je prvemu naznanjevalcu dne pridružilo več tovarišev. Napočila je sredi zime lepa pomladnja zarja. Tedaj pa so je začule v veži težke, trudne stopinje. Vrata se odpro in vstopi cestar Lokavec.

Preko rame pa mu je viselo truplo, blatno in mokro. Našel ga je sredi gozda

ter da se Slezijska docela ignorira. Veseli ga pa, da jezikovno vprašanje ne pride več z dnevnega reda, dokler se ne reši. Končno je naglašal dr. Mattuš potrebo, da se dožene sprava med Nemci in Čehi, saj prej ne bo miru za delo. V klubu realistov je govoril dr. Masaryk o jezikovnem vprašanju ter dejal, da se mora jezikovna reforma ozirati na reveže in one, ki so brez imetka, ker morajo občevati direktno s sodišči. Masaryk je za enojezičnost. A Körber hoče imeti le nemško enojezičnost, kakor bi Češke sploh ne bilo. Čehi pa hočejo konsekventno in docela pravično izpeljano enojezičnost. Omejitev okrajev je potrebna. Če se dva človeka v eni sobi ne moreta razumeti, se ju mora deliti, da dobi vsak svoj prostor. A ta okrožja ne smejo podpirati centralizma, nego utrjevati avtonomijo. Vsak narod naj svoje zadeve rešuje sam.

Novo ministrstvo na Srbskem.

Srbsko politiko je težko razumeti, saj se izpreminja vsak hip, kakor se izpreminjajo srbski kabineti. Kabinet dr. Vučić je padel, dasi je storil vse, da so se razmere med Rusijo in Srbijo docela ugledile ter je imela Srbija vseskozi Rusiji prijazno politiko. Dr. Vučić je padel vendarle radi Rusije, ki kraljice Drage ne mara ter zato kraljevskega para noče sprejeti. Opetovano se je že poročalo, da pojdeti kralj Aleksander in kraljica Draga k carju in carici, a vedno je našla ruska vlada kak povod, da se je poset srbske dvojice odklonil oziroma odložil. Sedaj se navaja bolezen carice, h kateri je klican psihijater. Dr. Vučić pa je želel, da se krona njegova politika s takim posetom na Ruskem ter da se tako javno dokumentira, da se mu je posrečilo razmere pod Milanom radikalno predrugačiti. Ker vzlic vsemu naporu in vsej vslužnosti do Rusije poseta vendar ni mogel dognati, je dr. Vučić odstopil. Sedaj se začne baje doba neodvisne, neutralne politike. Rusija se ne bo več toliko upoštevala, in na vrsti je zopet Avstro-Ogrska. Na Srbskem se namreč simpatije do Rusije in antipatije do Avstrije vrste tako redno kakor dan in noč. Dr. Gjorgjević je bil prijatelj nemške Avstrije, dr. Vučić pa prijatelj Rusije. Naravno je, da bo Milanovec, general Marković prijatelj Avstrije, saj ima z avstrijskimi častniki najozje zveze. Značaj novega ministrstva bo radikalno-liberalen, kakšna pa bo njegova politika, je vendarle še nejasno. Kinematografsko izpreminjanje srbske politike je pač težko razumeti!

Zmaga Combesa.

Combes je dosegel tudi v francoski zbornici radi razpuščenih kongregacijskih šol lepo zmago. Njegova večina znaša 97 glasov, njegovo stališče je torej vzlic vsemu napadanju in puntanju klerikalcev trdno. Combes je takoj predložil zbornici nov zakonski predlog, ki prejšnji kongregacijski zakon še postruje. Vsakdo, kdor kak kongregacijski zavod brez vladnega dovoljenja odpre ali ga proti vladi podpira, se v bodoče kaznuje z globo do 5000 fr. in z zaporom do 1 leta. »To je moj odgovor na izgredo v zadnjih mesecih, ki so nam bili le šola. Zgoditi se ne sme več, da bi se šole, ki so se komaj zaključile, odprle zopet. Agitacije mora biti konec.« Combes je zahteval za svoj predlog nujnost, ki se je tudi sprejela. To dokazuje, da je večina z energičnim postopanjem Combesovim zadovoljna. Vlada se ne pusti smešiti in upornežem pokaže svojo železno roko. Klerikalci se naravnost puntajo proti ustavi. Socialisti hočejo zato predlagati, naj se cerkev in država ločita ter kandidira Jauresa za mesto podpredsednika parlamenta. Nacionalisti kandidirajo Cavaignala, ki pa nima nobenega upanja, da bi zmagal. Papež je pismeno prosil Loubeta, naj bi se zakon proti kongregacijam ne izvrševal tako trdo, a Loubet mu je odgovoril negativno. Klerikalizem torej že prosil!

Najnovejše politične vesti.

Nezaupnica Körberjevemu ministrstvu se je predlagala v včerajšnji seji poljskega kluba. Vitez Javorski je vendar pregovoril predlagatelje, da se predlog odtegnili. Klub je sklenil na vso moč priganjati, da se cesar Ferdinandova severna železnica poddrži. — Češka zmaga. V mestni skupini Ivančice-Morav Krumov se iztrgali

Starohehi Nemcem mandat. — Jankov uje t. Bolgarski kmetje, ki nočejo ničesar slišati o vstaji, so v neki vasi monastirskega vilajeta baje ujeli podpolkovnika Jankova, načelnika vstajev. — Papež in francoske kongregacije. Papež je sprejel v avdijenci nadškofa iz Bordeauxa ter mu izrazil svojo žalost, da francoski katoliki ne slušajo njegovih nasvetov, ter prepogosto vlačijo verska vprašanja v politiko — Sultan iz Maroka je dal izgnati vse Evropejce, ki so službovali v sultanatu kot inženirji, telegrafisti, fotografi itd. češ, da se bo le na ta način pomiril verski fanatizem. — Žrtve angleške vojne z Buri niso samo v Afriki, temuč tudi v Londonu. Predvčerajšnjem je priredilo v Londonu več tisoč rezervistov velike demonstracije; ti bivši rezervniki v Afriki hodijo brez službe po glavnem mestu ter zahtevajo od vlade zaostale plače. Demonstrantje so nosili deske z napisi: »Somešani, pomagajte nam, ki smo se za vas bojevali, a smo sedaj v nevarnosti, da lakote poginemo.« — Nujni predlogi v državnem zboru se bodo po tej vrsti obravnavali: nujni predlog Romanczukov glede maloruske univerze, Hrubjjev glede jezikovnih odnošajev v Slezijski, Klofáčev glede oddaje dela pri alpinskih železnicah, Romanczukov glede kmetijskih štrajkov v Galiciji, potem se začne debata o izjavi ministrskega predsednika. — Prestolonaslednik v Srbiji. Zopet se raznašajo vesti, da hoče kralj Aleksander svojega svaka, nadporočnika Lunjevica proglasiti za srbskega prestolonaslednika. — Macedonski nemiri. Iz sandžaka Seres je odšlo prebivalstvo 17 vasi k vstajem v gore. — Vstaja v Venecueli. Po sedemdnevnem boju je podleglo pri La Victoriji vseh 5000 vstajev pod vodstvom generala Mendoze. Vstaji so zbežali ter pustili 1400 mrtvih nepokanih. — Novo srbsko ministrstvo je takole sestavljeno: Predsedništvo Peter Velimirović (radikal), zunanje zadeve dosedanji vojni minister Vaso Antonić (nevtral), notranje zadeve Velimir Todorović (radikal), finance Milić Radovanović (radikal), pravosodstvo Aron Ninčić (naprednjak), gospodarstvo dr. Juro Nikolić (radikal), vojni general Milovan Pavlović (nevtral), nauk prof. Milenko Marković (naprednjak). — Nadvojvoda Ferdinand Karol postane brigadir v Pragi ter se nastani na Hradčinu.

Dopisi.

Z Vipavskega. »Slov. Narod« je prinesel v svoji 233 številki dopis s Cola nad Vipavo. V tem članku govori se tudi, da je podkrajski župnik nudil 100 gld., reci sto goldinarjev, nekemu colskemu posestniku, ako mu dokaže, da je agitiral po Križni gori. Dopisnik se o tem izraža, da, ako bo ta župnik tako velikodušen, da res da isto svoto, da bo za to nakupil starih obrezkov od črevljarjev za odhodnico oseb, ki bo gotovo kmalu primorana zapustiti našo okolico. Dopisnik ne pozna razmer staršev tega župnika, sicer bi gotovo tistih 100 gld., ako mu jih pošlje, poslal nazaj župnikovim starišem, da bi si ž njimi zboljšali svoje gmotno stanje, in ne bi zmiraj v kotu tolkli zelja, krompirja in repe.

Kakor znano, pije ta župnik vsako nedeljo v katoliški gostilni, kjer se pridružujejo pijane barabe krog njega. Nečeden slučaj se mu je pripetil na dan 12. t. m. Namreč kosmati črevljar iz Trševja ga je onesnažil tako, da se je dobro poznalo na župnikovi obleki. No, pa ravno taka reč ni to.

Mez je bil tudi že večkrat v takem položaju, n. pr. ko se je iz Vrhpolja sladko ginjen vozil domov in je bil voznik v strahu, da ga ne vrže. Med potom mu tudi kaže spričalo od nekega zdravnika iz Ljubljane, da je njegova postrežnica šedevica. Mez je! Kaj pa, ko bi ta g. zdravnik kako drugo osebo preiskal pod imenom: Frančiška Čemažar? Sliši se tudi, da ta župnik zahaja rad k tistemu Kobalu, ki je bil v svojem času od sedaj mu tako priljubljene stranke kot župan preklican. Tam se mu menda zelo dopade na ognjišču, pa se tudi kaj pogovorita z Kobalovo Franco, namreč s tisto, ki je tolikokrat v »Slov. Narodu«, kakor

Jezična Polonca v »Brivcu«. Temu župniku želimo, da bi imel kmalu odhodnico, da bi ne bil zmiraj trn na vrsti v Podkrajju.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. oktobra.

— Razgnani shod v Kostanjevici. Klerikalcem je kostanjeviška blamaža kar sapo zaprla. »Slovenec« poroča o tem shodu tako otročje, da se mu mora vsakdo smejeti. Detajlov se sploh ogiba, tako da iz njega ni spoznati, da od klerikalne stranke sploh ni mogel nihče besedice govoriti. Najbolj smešno pa je, ko pravi, da je bilo na shodu 300 klerikalcev in 30 liberalcev, da je bilo res tako, bi bili klerikalci teh 30 liberalcev kar »v luft raztrgali« — da se izrazimo po ljubljanski — in ne bi pustili, da jim shod razženo. »Slovenec« bralci morajo biti pač veliki kostruni, da se jih upajo tako »farbati«. S tem seveda ne izbrisejo kolosalnega poraza, ki so ga doživeli v Kostanjevici. Pomen tega poraza izraža dobro naslednja brzojavka, ki smo jo danes prejeli iz Kostanjevice in ki se glasi:

»Si parva licet componere magnis — kar je bila Moskva za Napoleona, to bodi Kostanjevica za Šusteršiča! Kostanjevičani.« — Končno bodi še omenjeno, da smo poslali v kostanjeviški okraj 30 številčk včerajšnjega »Slovenca«, da bodo ljudje videli, kako farji lažejo.

— Ne bodite frivolni. Dr. Šusteršiču se je primerila nesreča; bil je v veliki nevarnosti in bil precej hudo poškodovan. To se vsakemu lahko primeri in bodi že prijatelj ali sovražnik, je s človeškega stališča pomilovanja vreden. Toda iz nesreče kovati političen kapital, to je nedostojno. In to je storil »Slovenec«. O nesreči dr. Šusteršiča piše tako, kakor zamorejo samo ljudje, katerim je vera sredstvo, da ž njim varajo ljudi. »Slovenec« poroča o tej nesreči tako, kakor da je tu Bog prav posebno pokazal, da je dr. Šusteršič njegov izvoljenec, kakor da je stvarnik sam s čudežem preprečil še večjo nezgodo in sicer nalašč tik pred križem. Med vrstami »Slovenčevega« poročila se bere: Ti, dr. Šusteršič, se boriš za zmago križa in zato je Bog storil čudež in te rešil smrtni nevarnosti ravno pred križem. To je tako škandalozna frivolnost, da si večje ni mogoče misliti. Ko bi hoteli, bi lahko obrnili sulico in rekli: Prst božji je bil — Bog je vdaril dr. Šusteršiča tik pred križem, ker tolikrat po nemarnem imenuje njegovo ime, ker Križanega vlačijo po blatu političnih bojev in prostituirava vero za nečedne namene klerikalizma. Toda tako izkoriščanje verskih čutil bi bilo podlo in nam kaj takega niti na misel ne prihaja. Privoščimo dr. Šusteršiču iz vsega srca, da je srečno utekel smrti in želimo mu tudi iz vsega srca, da okreva čim preje, ali frivolno fruktificiranje verskih čutil, kakršno si je dovolil »Slovenec« obsojamo kar najostreje. »Slovenec« naj nikar ne pozabi, kar uči katoliška vera: Da brez božjega privoljenja nikomur še las z glave ne pade in da torej brez božjega privoljenja nihče pod voz ne pade.

— Svoji k svojim. Kakor smo izvedeli iz zanesljivega vira, se gospod kanonik Andrej Kalan ni udeležil shoda zaupnikov katol.-narodne stranke. Kar smo pisali o njegovem govoru na tem shodu, ni odgovarjalo resnici, kar s tem lojalno popravljamo, da se ne bode krivica delala niti gospodu kanoniku, niti njegovemu zavodu. Naša notica se je naslanjala na »Slovenca« (št. 235.), kjer se poroča, da je »gosp. Kalan« rotil zborovalce, naj liberalce bojkotirajo in ker je bil g. kanonik Andrej Kalan tudi voljen v vodstvo stranke, smo domnevali, da je on dotični »g. Kalan«.

— Volitve na Štajerskem. Tudi za Armeško in Senovo, občini rajhenburške župe, sta voljena volilnima možema naprednjaka Glas in Mirt, ki ne bodeta glasovala za kandidata Žičkarja. To je tista narodova volja, katero rajhenburški farovž razglašča za tri sodnijske

okraje! Povelju župnika Cerjaka in njegovemu bagateliziranju, in onemu njegovega kaplana se ne udamo! Pa naj farobata javno mnenje po farovških trobilih.

— Zaplenjen oklic. Sinoči že po sklepu lista smo dobili brzojavno obvestilo, da je akademična oblast dunajskega vseučilišča zaplenila oklic akad. društva »Slovenije«.

— Slovensko gledališče. Dannes poje na engagement tenorist iz Brna, g. Štěpánek v operi »Prodana nevesta«, in sicer nastopi v ulogi Janka. Ta večer nastopi tudi prvokrat v sezoni gđ. Procházkova, bivši člen opere v Plzni v ulogi Mařenke. V četrtek 23. t. m. se opera ponovi. V soboto 25. t. m. pa se vprizori prvič Björnsonova drama iz trgovskega življenja »Bankerrot«, v kateri ima glavno vlogo gospod Dobrovolný.

— Promocija. Dne 18. t. m. je bil na vseučilišču v Gradcu gospod Rihard Jug iz Solkana promoviran doktorjem vsega zdravilstva. Čestitamo!

— V pojasnilo. Prejeli smo naslednje pismo: Cenjeni gospod urednik! Pred nekoliko dnevi ste priobčili v Vašem cenjenem listu notico, da je poleg hiralnice na Pristavski cesti gredoče občinstvo bilo ogorčeno, ker se je daleč okoli razlegalo upite umobolnega, kojega so baje topli in suvali strežniki. Bilo je to zvečer med 5. in 8. uro, bolniki odhajali so takrat v spalne prostore. Čutil sem dolžnost zadevo preiskati, ker bi moral to zadevo naznaniti ces. kr. državnemu pravdnistvu, če se je zgodila kaka silovitost. Vspeh mojega zasledovanja je sledeči: Bolnik z imenom Fran Darovič je halucinant, večkrat na dan, osobito zjutraj in zvečer prične upiti in tuliti brez vsakega povoda, kar se je že večkrat tudi zgodilo v moji navzočnosti. Bolnik vidi okoli sebe grozne prikazni ter se jih skuša obraniti, začne upiti ter se ne da pomiriti. Strežniki so o njegovi bolezniju poučeni, ga skušajo pomiriti, kar pa večidel ne pomaga. Zgodilo pa se je že parkrat, da so ga začeli drugi bolniki, kojih je 20 v dvorani, tepsti in suvati, kar so s težavo preprečili strežniki. V tem slučaju torej strežništva ne zadene nobena krivda. — V Ljubljani, 20. oktobra 1902. — Dr. vitez Bleiweis-Trsteniški, vodja dež. blaz. zavodov.

— Šolske zadeve na Štajerskem. Nadučitelj v Makolah je postal učitelj Martin Šamperl iz Črešnjevca, pri Sv. Vencslavu pri Slov. Bistrici ondotni šolski vodja Ivan Pouch, v Dobovi pri Brežicah Simon Gajšek, nadučitelj v Bučah. Učitelj-voditelj v Žumnu pri Šmarju je postal učitelj Ljudvik Uličar iz Kobilje glave pri Sežani, v Breznem pri Marenbergu učitelj Jos. Hernaus iz Selnice. Stalni učitelji ozir. učiteljice so postali: v Poljčanah Ivan Polak iz Hrastnika, pri Sv. Jurju v Slov. gor. Ljudvik Šijanec od Sv. Marjete pri Ptujju, potem začasni učiteljici Marija Jeran in Antonija Boben istotam, na Sladki gori pa ondotni začasni učiteljici Angela Jaklič in Ljudmila Fink-Koklič. V stalni pokoj sta šli učiteljici Marija Iglar v Loki pri Zidanem mostu in Viljemina Rischner v Studencih pri Mariboru.

— Demisija svetovalca Rascovicha. »Eđinost« poroča: Iz zanesljivega vira doznajemo, da je mestni svetovalec in drugi podpredsednik tržaškega mestnega sveta, Rascovich podal svojo demisijo. Govori se, da je Rascovich demisioniral radi tega, ker so ga o volitvi prvega podpredsednika popolnoma prezirali. Kamoristični listi taje to stvar, ker upajo, da vse lepo popravijo med seboj. Da se pa demisija še ni oficijalno prijavila, je krivo to, da je Rascovich pismo, s katerim naznanja svoj izstop iz mestnega sveta, naslovil osebno na župaka dr. Sandrinellija, ki pa je sedaj odsoten in se pismo še ni odprlo.

— Glas iz občinstva. Piše se nam: Vozeč se vsaki mesec iz Ljubljane v zlato matuško Prago, poslužujem se navadno vlaka, ki ima v Trbižu nadaljevanje na brzovlak Pontabelj-Dunaj. Mnogo je stalo, da se je uvedel direktni voz Praga-Ljubljana in nasprotno — vezala se je tako naša bela Ljubljana nekako z zlato Prago! Vedno sem našel dovolj sopotnikov, ki so potovali s tem direktnim vozom v Prago. — Toda pred dobrim pol

letom se je opustil ta voz — zakaj pač, vemo!! — Ni se pa opustil direktni voz Dunaj-Celovec, — nemški Klagensfurtnerji imajo seveda predpravice. Sedaj se mora človek vedno prekladati, ako hoče dospeti iz Ljubljane v Prago, in sicer v Trbižu, Kleinreiflingu, Sv. Valentinu, Gaisbachu in Budjevicah — prava pot to v vice — večno predsedanje! — Rabili so ta voz tudi letoviščarji, bratje Čehi do Lesec Bleda, a sedaj, žalibog, ni več tega voza. Bil je navadno lep voz — to je novejšega kroja — tudi nekaj prijetnega za to vožnjo, ki traja iz Ljubljane v Prago od štirih popoldne do polu treh družnega dne! Tu mislim pač na one »kostne«, ki prevajajo »zadovoljne« Kranjce pri nas doma v Kamnik. Na drugih progah, na primer na Nižjem Avstrijskem, so povsodi boljši vozovi, nego pri nas doma! — Bi-li ne znal kak gospod državni poslanec malo povedati o priliki, kaj da misli zadovoljen Kranjec o teh lepih napravah — o odstranjenju direktnega voza in o lepih koleselnih na domačih progah?

— **Nova pošta.** 1. novembra 1902 odpre se v Suhorju, v političnem okraju Črnomelj, nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto ter obenem služboval kot nabiralnica poštne hranilnišnega urada. Zvezo bo imel s poštним omrežjem po poštni vožnji, ki vozi vsak dan med Rudolfovim in Metliko.

— **Vinska letina v Istri** se sme imenovati letos prav dobra ter se je nabralo 5.500.000 kg grozdja. Tudi kvaliteta je izborna.

— **Jahalci v drevoredu.** Piše se nam: V Lattermannovem drevoredu in sicer v delu, ki vodi od Šiške do glavne promenade, so se že večkrat pojavili jahalci daši je jahati tod ravno tako prepovedano kakor voziti. Tudi včeraj sta tod jahala dva častnika. Ker tega ni možno trpeti, naj policija poskrbi, da se taki slučajji več ne ponove.

— **Tatvina.** Francetu Zabredu, hlapcu pri Accettu v Prisojnih ulicah št. 7, je bila danes ponoči iz sobe, v kateri je spal, ukradena srebrna ura, vredna 24 K. Sumljiva tatvina sta bila dva delavca, katera sta v isti sobi spala in policija je jednega tudi zaradi suma tatvine aretvala. Aretovanec je nekaj časa tajil tatvino, potem pa je le priznal, da je uro vzel in jo skrnil. Tat je Vinko Pavčar, zidarski vajenec iz Vipave.

— **Neprevidni kolesarji.** Na križpotu Resljeve in Sv. Petra ceste je včeraj popoldne neznan kolesar podrl na tla perico Ivano Leben iz Bizovika in ji ubil tri steklenice petroleja, katerega je nesla seboj. — Istega popoldne je na Sv. Petra cesti neki mizarški pomočnik podrl s kolesom na tla tri leta staro deklico Marto Kusovo, katera se je pri padcu na roki poškodovala.

— **Pretep v Sostrem.** Včeraj zvečer okoli 10. ure so se v Cvetkovi gostilni v Sostrem fantje med seboj sprli in stekli. Hlapec Anton Šuster iz Česenjce pri Št. Lenartu je bil z nožem v lice sunjen in zidar Anton Židan je dobil z nožem rano na glavi in na obrazu. Oba ranjena so pripeljali v bolnico.

— **Konj splašil** se je včeraj okoli pol 10. ure zvečer v Sv. Florijana ulicah gostilničarju Francetu Kovaču na Dolenjski cesti št. 23. Ustrašil se je nekega kolesarja, ki je privozil mimo. Franc Kovač je padel z voza in se neznatno poškodoval. Konj je dirjal naprej in ga je šele na Karlovski cesti ustavil delavec v tobačni tovarni Franc Brate.

— **Napad.** Gabrijel Benedik, trgovčev sin v Stražišču pri Kranju in Ivan Zaletu, kajzarjev sin ravnotam, sta se v nedeljo v gostilni nekaj sporekla. Včeraj popoldne je Zaletu na cesti pričakal Benedika in ga s kolom tako močno udaril po desni nogi, da mu jo je pri kolenu zlomil. Benedika so prepeljali v bolnico.

— **Z voza je padel** včeraj popoldne na Karolinski zemlji 77 let stari vžitkar Franc Jakič iz Strahomera št. 17 in se je na glavi tako poškodoval, da je nezavesten obležal na cesti. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnico.

— **Nezgod.** Danes dopoldne se je na Starem trgu spodtaknil šolski učenec Karol Hebenstreit, stanujoč v Sv. Florijana ulicah št. 28 in je padel na hodnik in se na čelu pobil, da je bil ves krvav. Prenesli so ga na dom.

— **S klopotcem se je zdrvil** delavec Alojzij Suhadobnik, ki se je pred štirimi meseci v tovarni za lep udaril na levo nogo. Sedaj se mu je noga odprla in moral je iti v bolnico.

— **Popadljiv pes.** Predvčeršnjim je v Trnovskih ulicah pes Marije Breskvarjeve, posestnice v Trnovskih ulicah št. 4, napadel 6letno Frančiško Mazovičovo, ne da bi jo kaj poškodoval, ker ga je mati deklice prepodila.

— **Žepnega tata** so v nedeljo zjutraj prijeli v frančiškanski cerkvi. Prijela ga je stražnikova žena F. Hudalerovala, ko ji je ravno segal v žep. Tat je pekovski pomočnik Mijo Šubarič iz Karlovca.

— **Z rešilnim vozom** so pripeljali danes dopoldne v deželno bolnico 52 let starega delavca Franceta Pistotnika, stanujočega Cesta v mestni log št. 25, kateri je dobil pri vzdigavanju tramov kilo.

— **Žepna tatvina.** Danes dopoldne je bilo v Šolskem drevoredu Mariji Pene iz Zatičine ukradenih iz žepa 24 K.

— **Električni voz** povozil je včeraj popoldne na Dunajski cesti Pollakovega psa, ki se je igral na tiru železnice.

— **Prst odtrgalo** je 18. t. m. Urši Pengovi, delavki v Špalkovi tovarni v Kamniku.

— **V Ameriko** se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 60 oseb. Policija je prijela nekega fanta, ki se je hotel odtegniti vojaški dolžnosti. Da bi lažje prišel v Ameriko, si je fant priskrbel potni list na tuje ime, pa mu ni nič pomagalo.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi jutri, dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji g. J. Kenda »pri Gambriinu« koncert za člane. Vstopnina za nečlane 30 vin.

* **Najnovejše novice.** 1300 oseb pokončanih. V zahodnem delu otoka Martinique je začelo pet ognjenikov bruhati, pri čemer je baje uničenih 1300 oseb. — Pruska žrtva. V Poznaju so obsodili bivšega urednika poljskega lista »Praca«, I. Kuriatkowskega, v petnajstletno ječo, ker je baje ščeval proti cesarjevemu potovanju v Poznaju. — Poneverjenja. V Judenburgu so prijeli dunajskega magistratnega uradnika, ki je poneveril 7000 K. Blagajničar drž. žel. Dubravsky je poneveril 2300 K ter zbežal. Skrunitve v mrličev. Na pokopališčih v Indiani so prišli nasled velikim skrunitvam mrličev. Nad 1200 mrličev so zločinci oropali ter jih potem prodali anatomskega zavodom. Glavni krivci so pastor Lambell in trije vseučilišni profesorji. — Dalmatinski namestnik baron Handel se ni zaročil, ker je že — davno poročen.

* **Obletnici.** Dne 11. oktobra t. l. je bila obletnica smrti slavnega češkega vojskovodje Ivana Žižke. Umrl je leta 1424. — Dne 16. oktobra je bilo 500 let, kar je bil slavni mučenik Jan Hus izvoljen rektorjem češkega vseučilišča. Češko Karolo-Ferdinandovo vseučilišče prireja danes v ta namen primerno slavlje.

* **Humor poslanca Pacáka.** Dr. Pacák je baje odgovoril dr. Körberju na njegove predloge: »Le dve osebi v Avstriji bi utegnili sprejeti Vaše predloge«. Na ministrovo vprašanje, kateri sta ti osebi, je dejal dr. Pacák: »Drozd in Kohout, ta dva vzameta vse«.

* **Drozdov sovornik** je vsekakor pariški abé Guillin, učitelj v duhovnem seminarju. Neka zelo bogata gospa Civet, ki živi ločeno od svojega moža, bi se bila rada zopet omožila, a kot verna katoličanka si ni upala tega storiti brez cerkvenega dovoljenja. Tedaj se ji je ponudil Guillin, da ji gotovo posreduje papežovo dovoljenje, le darovati mora 70.000 frankov za »Petrov vinar«. Pa tudi ostalo premoženje 500.000 frankov ji je izvabil, češ, da jih naloži zanjo pri znanem mu bankirju, kjer se bo denar zelo množil. Takoj nato pa je ta pariški Drozd zbežal čez morje.

* **Čuden slučaj blaznosti.** V soboto so ustavili na Dunaju mladega moža, ki je vzbujal sum, da je blazen. Že nekaj dni prej je ustavljal šolske otroke, odedil jim čevlje ter jih potem poljubil. Mladi mož je dovršil tehniške študije v Pragi in je tudi tamkaj pred par meseci čedil otrokom na cesti čevlje. Izpovedal je, da ga sili nekaj z vso močjo, da mora opravljati prav nizka dela. Redarstvo ga je izročilo psihiatrični kliniki.

* **Zelo hudo zimo** prorokuje za letos znani meteorolog profesor Ledochowsky na Dunaju. Kakor kažejo vsa znamenja, bo letošnja zima najhujša, kar smo jih doživeli zadnjih 50 let. Pripravljeni moramo biti po tem prorokovanju na najnižjo temperaturo, najmrzlejšje vetrove in visok sneg, ki bo dolgo časa obležal, in sicer po celi Evropi.

* **Spolna zagonetka.** V steklarni v Bogoslavki pri Kievu je bil v službi mlad Poljak Vincenc Szuljakowsky. Lansko leto se je poročil z mlado rojakinjo Bulbino Szigielsky. Rodil se jima je krasen deček. Nedavno je jezdit Szuljakowsky v bližnji trg. Med potoma se mu je splašil konj, ga vrgel s sedla ter ga dalje časa vlekel za seboj. Težko ranjenega in nezavestnega so ga prinesli v bolnišnico, kjer so ga štirje zdravniki preiskali. A kako so se začudili, da je mladi oženjenec — žena. Slučaj se je naznanil oblasti.

* **Stoletje živcev.** Pogosto povzročajo delo, jeza in skrb nervoznost. Še večkrat luksus in preobilnost. Ker pa so skoraj vsi ljudje podvrženi skrbi polimu opravkom ali na brezmišelnemu uživanju, — največkrat obojnemu, potemkaj je pač večji del ljudi nervoznih. Čudna so večkrat sredstva, h katerim se zatekajo, ako je treba popolniti izgubljeno moč, ali pa okrepi razdražene živce. Mnogi mislijo, pridobiti izgubljeno z uživanjem velikanske množine mesa ali jajc. Ravno tako veliko je število onih, ki iščejo svojo rešitev v uživanju močnih rdečih vin in pristnega piva. Prvi si preobložijo in oslabijo še bolj svoj želodec. Drugi si razvnamejo z alkoholom kri ter razburijo vspane živce do skrajnosti. Resnično priporočljivi so za take bolnike »Sanatogi«, ki jih je dobili v vsaki lekarni. Sanatogi so najnovejša iznajdba v higijeni, ki se ne morejo dovolj priporočati. To je beli prašek, ki v gotovi meri uživan krepki in vzbuja živce in želodec. Na stotine profesorjev in zdravnikov jih zapisuje svojim bolnikom.

Društva.

— **Društvo za varstvo živalij** ima dne 23. oktobra t. l. ob 8 uri zvečer v hotelu pri »Maliču« (zimski salon) prvo glavno zborovanje v svrhu ustanovitve društva za Kranjsko in odborove volitve. Želi se, da se prijatelji živali mnogobrojno udeležijo.

— **Sokol v Šiški.** S šolskim letom t. j. s 15. septembrom se je pričela redna telovadba. Vaje so dvakrat na teden. Ob sredo in sobota telovadajo šišenski šolarji III. in IV. razreda od 4 popoldne, društveniki pa od 8. ure zvečer, pod vodstvom načelnika Boltvarjarja in treh vadiateljev. Telovadbe vdeležuje se 40 šolarjev, društvenikov pa povprek po 20. Zanimanje za »Sokola« je živahno in še raste. Dokaz temu je vdeležba in množiče se število članov. Danes šteje »Sokol« 127 udov. Med temi je 10 ustanovnikov. Večina je podpornih članov. Teh potrebuje društvo še več in upa tudi, da jih pridobi zlasti v Spod. šiški. — Dosedanji razvoj »Sokola« potrjuje, da je bila ustanovitev telovadnega društva potrebna. Ugodni vpliv strokovne telovadbe pokazal se bo v kratkem pri učencih in šišenskih mladenčih in sprijaznil še one občinarje, ki so danes napram Sokolu hladni. — Da je telovadba ne le koristna, marveč potrebna in pogoj za odgojo zdravih in krepkih fantičev, mladenčev in mož, trdili so in trdijo še najslavnejši učitelji. Tega prepričanja so na višku kulture stoječi Francozje, Angleži, Amerikanci, Čehi, Nemci in drugi. »Vsak pričetek je težak.« Tudi osnova sokolskega društva ni igrača, ako se računa s sredstvi, kateri tvorijo temelj obstanku in napredku. Ker se v Slovenskem sigurno še več »Sokolov« porodi, ne bo v škodo poročilo, kako je osnovano telovadno društvo ki je v bolj skromnih razmerah, so n. pr. v Šiški. Telovadnica v Šiški zadosti glede prostora in uredbe. V ploščini meri 100 m² in visoka je 4 m. Manjši in nižji prostor ne zadostuje, ker ovira razvoj telovadbe. Oprava telovadnice in zmožen vadiatelj, to je: praktično in teoretično izvežban telovadec, sta odločilno važna pogoja telovadnemu društvu. Kjer je primeren prostor zagotovljen in so vadiateljske moči osigurane, tam je podlaga za ustanovitev »Sokola« dana, treba le še orodja in razne druge opravke, predvsem pa članov. Članarina naj bo nizka, da je možno v najširših krogih dobiti podpornikov. S tem se doseže tudi zanimanje za narodno ustanovo. Bistveno važno je telovadsko orodje in dobro store osnovatelji »Sokolov«, če vse potrebno orodje naroče v tovarni J. Vindiš v Pragi — Smičov. Tvrdba postreže solidno (orodje je povsem lepo in praktično izdelano) in dovolj plačevanje v letnih obrokih. Šišenski »Sokol« je dobil od »J. Vindiša« za 874 K: Amerikanski drog, bradljo, konja, kozo, skakalna droga z vrvice, naletno desko, plezalno vrv in drog, dve blazini, 20 kijev, 20 ročkov po 1 kg, 20 ročkov po 2 kg, potem težjih ročkov z 10, 17, 20, 25, 30, 40 do 60 kg, kroge in razna vešala. Druge spravue predmete, kakor pečat, tiskovine, knjige, peč, univalnik obešala, klopi, svetilke, zagrnjala, žleb za dežnike, in razno orodje i. t. d. omislilo se je društvo doma. V dar pobilo pa je lestvo, omaro s 54 predali, 1 zrcalo od vrlih Šiškaric brisalk (podobnega perila pa je še objubljenega od gospic, ki so sokolski ideji prijazne). Kakor za telovadno orodje, tako je odbor tudi druge večje naprave in nakupe naročal s pogojem plačevanju v obrokih, ter tako razdelil skupno investicijo na več let. Društvenim pravilom, v žepnem formatu, priplepljena je tudi sprejemnica (diploma). Najnižja podpornina je 2 K na leto. Sokolnina

znaša 6 K Ustanovnina pa 50 K Isto uplačevati se zamore tudi v 5 letnih obrokih po 10 K Podporni in redni člani postanejo po 20 ozir. 25 l. ustanovniki, to je: oni ostanejo dalje brezplačni društveniki. Priredba pravil in pogoji pristopnine se razlikujejo od onih pri drugih društvih, a so razmeram v Šiški prilagodene in deloma opravičene. Ako tedaj pristopivšim društvenikom čez 20 ozir. 25 let uplačevanje prejenja, in ovažuje dejstvo, da so petino ali četrtno stoletja pomagali vzdržavati društvo, — je nadalje brezplačno članstvo pač opravičeno.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 21. oktobra. V današnji seji poslanske zbornice je ministrski predsednik Körber predložil zakonski načrt glede pijančevanja. Vsenemec Iro je interpeliral glede postopanja nadsvetnika Fona pri kazenski razpravi proti Staudingerju v Ljubljani. Povod interpelaciji je, da je nadsvetnik Fon pri tej obravnavi dal prečitati pismo nadvojvode Ernsta, v katerem je rečeno, da nadvojvoda svojega psa imenuje Iro. Zbornica je potem razpravljala najprej o nujnem predlogu glede ustanovitve maloruske univerze. Nujnost je bila odklonjena. Glasovali so zanjo samo Malorusi, Čehi, Jugoslavlani in socialni demokratje. Na to je prišel na vrsto nujni predlog zastran uredbe jezikovnega vprašanja v Šleziji. Razprava traja še. Prihodnja seja bo jutri.

Dunaj 21. oktobra. Mladočehi, češki agrarci in češki narodni socialci izdajo danes skupen oklic na narod, v katerem naznanijo, da je pričakovati razpusta državnega zbora in novih volitev. Z ozirom na to so se te tri stranke dogovorile, da ne bodo druga proti drugi agitirale niti postavljale protikandidatov. Izključeni so od tega dogovora samo češki klerikalci, češ, da so ti vladna stranka.

Dunaj 21. oktobra. Na tukajšnji tehniko so bili danes velikanski škandali. Povod so nezadostni učni prostori.

Beligrad 21. oktobra. Novo ministrstvo, kateremu stoji na čelu Peter Velimirovič, se po svojem značaju ne razlikuje dosti od prejšnjega Vučičevega ministrstva in bo vsaj začetkoma tudi v zunanji politiki hodilo dosejanja pota. Kot gotovo pa velja, da hoče kralj sestaviti protirusko ministrstvo. Sestavil je že tako ministrstvo general Cincar-Marković, a še predno je bilo imenovanje izvršeno, je kralj svoj namen zopet opustil, češ, da vendar še ni gotovo, da ga ruski car ne sprejme. Pripomniti pa je treba, da je novi minister zunanjih del bolj prijazen Avstriji kakor Rusiji.

Pariz 21. oktobra. Nadškof iz Bordeauxa je hotel obiskati ministrskega predsednika, a ta ga ni sprejel. Ravnatelj v bogočastnem ministrstvu ni sprejel dveh drugih škofov in vlada je njegovo postopanje odobrila. Ti trije škofje so podpisali protest proti vladnemu postopanju glede samostanskih šol. Vsem škofom, ki so ta protest podpisali, je vlada vstavila plačo, ker so protestirali proti temu, da je vlada izvršila veljaven zakon.

Poslano*

Z ozirom na poročilo »Slovenskega Naroda« v št. 240 glede gostilničarja iz Vodmata, ki je obdolžen, da je pri nakupovanju vina sleparil, izjavljam podpisani in sem pripravljen s prisego potrditi, da je ta sod vina, ki ga je policija v četrtek zaplenila, bil od mene poslan in da je meni dotični gostilničar plačal vino do litra in do krajcarja. Jaz nisem čisto nič oškodovan in le želim, da bi še več takih gostilničarjev in poštenjakov hodilo po našo dobro rebulo.

Jasnič Vincenc, vinorejec v Vipolžah v Brdih pri Gorici.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon. (2576)

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 21. oktobra 1902.

Skupni državni dolg v notah	100.60
Skupni državni dolg v srebru	100.60
Avstrijska zlata renta	120.70
Avstrijska krona renta 4%	100.15
Ogrska zlata renta 4%	119.95
Ogrska krona renta 4%	97.45
Avstro-ogrski bančne delnice	1582.—
Kreditne delnice	672.50
London vista	259.15
Nemški državni bankovci za 100 mark	116.92 1/2
20 mark	23.41
20 frankov	19.05 1/2
Italijanski bankovci	85.15
C. kr. cekini	11.33

Zitne cene v Budimpešti

dne 21. oktobra 1902.

Termin.		za 50 kg		K	7-50
Pšenica za oktober	..	..	..	..	..
Rž " " april 1903	..	..	..	..	..
Rž " " oktober	..	..	..	..	..
" " april 1903	..	..	..	..	..
Koruza " maj 1903	..	..	..	..	..
Oves " oktober	..	..	..	..	..

Efektiv.

5 vinarjev višje.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 17. oktobra: Marija Lončar, hišnikova hči, 1 mes., Valvazorjev trg št. 6, sušica.

Dne 18. oktobra: Frida Möschl, topnič. vodje hči, 5 mes., Rimska cesta št. 10, božjast. — Ivan Košiček, poštni kontrolor, 51 let, Florjanske ulice št. 17, jetika.

Dne 20. oktobra: Jakob Strah, posestnik, 47 let, Vodmatski trg št. 4, pljučnica. — Elizabeta Jenko, hišnika hči, 3 leta, Marije Terezije cesta št. 11, dušljivi kašelj.

V deželni bolnici:

Dne 14. oktobra: Josip Lončar, gostač, 66 let, ostarelost.

Dne 17. oktobra: Marijana Kalan, gostija, 82 let, jetika.

Dne 18. oktobra: Fran Eržen, delavec, 24 let, sušica. — Jera Pečar, gostija, 72 let, sušica možgan.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-3 m. Srednji srčni tlak 756-0 mm

Okt.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Pavčina v mm.
20.	9. zvečer	739.3	6.3	sl. jvzhod	jasno	0.6
21.	7. zjutraj	739.4	3.6	sl. svzhod	megla	0.6
	2. popol.	738.1	14.0	sr. zahod	del. jasno	0.6

Srednja včerajšnja temperatura 7.1°, normala: 9.7°

Zemljišče

obstoječe iz hiše št. 15 na Ladiji pri Medvodah poleg tovarne na Goricanah, pripravo za vsako obrt, s podom, hlevom, kozolcem, njivami v obsegu 56 arov in 11 m² in lepim sadnim vrtnom, odda se takoj v najem za dobo treh let, bodisi vsako posebej ali vse skupaj.

Pojasnila daje lastnica sama ali dr. M. Pirc, odvetnik v Ljubljani. (2563-2)

Najcenejše dobavišče dobrih ur s 3letnim pisemenim jamstvom.

HANNS KONRAD

eksportna hiša ur in zlatnine Most (Brux) št. 64 (Češko).

Lastne izdelovalnice za izgotavljanje ur in fino mehaniko. Dobra nikelnasta remontoarka glđ. 3.75. Pristna srebrna remontoarka glđ. 5.25.

Pristna srebrna verižica . . . . . glđ. 1.20. Nikelnasta budilec . . . . . glđ. 1.75.

Moja tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč in tisoč priznalnih pisem. (2758-88)

Ilustrovani katalog zastoj in poštnine prosto.

Soba s štedilnikom

se odda za delno plačo in malo postrežbo.

Vpraša naj se pri upravnistvu »Slov. Naroda«. (2574)

Učenec

se sprejme takoj v tukajšni kavarni. Ponudbe na upravnistvo »Slovenskega Naroda«. (2571-2)

V trgovino z manufakturnim blagom se sprejme takoj dobro izurjen

prodajalec

ne manj kot 25 let star. (2550-3)

Več se izve pri Karolu Barbo-riču v Rudolfovem.

Proda se 5 sodov belega istrskega

vina

po 8 goldinarjev hektolitev.

Vpraša se v kleti šte. 54 v Logatcu. (2562-3)

Špaga vsake vrste

domačega in tovarniškega izdelka, kakor tudi za vreče vezati, sirovega konca, ponuja samo za preprodajalce ali večje odjemalce

Ivan Kordik

trgovina galanterije in drobnine na debelo in drobno (1457-18)

Ljubljana, Prešernove ulice št. 10-14.

Najizbornejše namizno

surovo maslo

kilo po K 2-80 in

novi cvetlični med

v steklenicah po 1/4, 1/2 in 1/1 kilo se dobiva pri

Edmund Kavčič-u

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti glavne pošte. (415-205)

Ne skisanim filistrom ampak prijateljem humorja priporočamo

„Navihance“

spisal Rado Murnik.

Velika 8. Str. 229.

Vsebina: Indijanci. — Iz Dragovega dnevnika. — Prisiljeno zelje. — Matura. — Nirvana. — Ata Zužamaža. — Čačkočkar pa Križkraž. — Peklenski napredek. — Zavozlan roman. (1832-34)

Cena 2 K 50 h, po pošti 2 K 70 h.

Založništvo L. Schwentner v Ljubljani, Dvorski trg 3.

Dobra gostilna

z velikimi prostori, v večjem trgu, se odda. (2575-1)

Naslov pove upravnistvo »Slov. Nar.«

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Obhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopolodne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 58 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezuru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijane vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda). — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomestu, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Ljubno Celovec, Beljak, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopolodne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vane, Karlove vane, Heb, Marijane vane, Plzen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezuru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Št. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda. — Praga iz Novoga mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novoga mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novoga mesta, Kočevja in ob 3. uri 35 m zvečer istotako. — Obhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer in ob 10. uri 35 m, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m dopolodne, ob 3. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

R. Ditmar
c. in kr. dvor. zalagatelj.

Razsvetljevalni predmeti za električno luč (diamant - žarne svetilke) za plin (kurilna priprava za kuhanje) petrolej (Ditmar-jev Calorifares in peči za kuhanje) špirit (Ditmar-jev Ennos-palivac in Agar-svetilke)

olje (varnostne svetilke in svetilke za silo).

TOVARNA:
Dunaj, III., Erdbergstrasse 23.

Radi selitve proda takoj razno pohištvo

med drugim zofo s foteli, šifonero-omaro, stensko uro itd.

gospa Marija Gallé (2582-1)
Bleiweissova cesta št. 22, I. nstr.

Zmešane lase

kupuje v vsaki množini in po najvišjih cenah

Jos. Errath (2549-2)
v Mokronogu na Dolenjskem.

Mlado dekle

zmožno slovenskega in nemškega jezika, ki zamore položiti tudi varščino, se sprejme v vinski trgovino. Predstaviti se je osebnost od 8 ure zjutraj do 4 ure popoldne v Jeranovih ulicah v vinski trgovini. Seboj je prinesiti tudi pričevala. (2588)

C. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani

Št. 6062.

dne 27. septembra 1902.

Razglas.

C. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani oddaja potom pismene konkurence sledeče odbirke (Skarte) in starine (Altmaterialien):

50 kg vezij iz ličja (pripravno za vrtnarje	4160 kg raznega starega kovaškega železa, nezloženega
320 » pletenine iz ličja,	1600 » stare železne ploščevine (kositra) nezloženo
2500 » odbirkov iz raščevine,	42 » stare bakrene ploščevine (Kupferblech) nezloženo
250 » odpadkov domačega platna,	60 » stare medene ploščevine (Messingblech) nezloženo
2000 » jute (odbirek)	410 » stare cinkove ploščevine (Zinkblech) nezloženo
6700 » hodniškega platna, Rupfenskart	295 » železne žice, nezložene
100 » odbirkov belega platna,	48 » stare pletenine iz rumene medi, nezloženo
1250 » vrvic in niti iz jute,	265 » starih železnih verig nezloženo,
150 » odpadkov motoza,	470 » stare kotlene ploščevine (Kesselblech) nezloženo,
3300 » odpadkov vrvij,	280 » kovinskega iverja (me zloženo v tallene Drehspäne) (starih za-
48000 » odpadkov rjave lesovine (Holzstoffdeckel),	890 » železnega iverja (ei-bojih, brus- serne Drehspäne) to za neto,
9500 » odpadkov sivobelesovine	1243 » 7 komadov starih železnih dim- nikov 1-30 m dolgi in 0-30 m v premeru,
197 » odbirkov neočiščenega papirja za svačilce,	3340 » starih žebeljev, zloženih v starih zabojih, bruto za neto,
4700 » odbirkov finega belega papirja	1185 » tratja (trstovca) za košarstvo, nezloženo,
2100 » odbirkov navadnega papirja	240 » zacinkane železne ploščevine.
228 » odpadkov pergamentnega pa- pirja, zloženih v starih zabojih, steklenih črepinj, zloženih v starih sodih,	
8510 » starega litega železa, nezloženo,	
4290 » sežganega litega železa, nezloženo,	
256 » rumene medi (Messing) nezloženo,	

Pismene ponudbe, vsaka pola kolekovana z 1 krono, in s priloženo pobotnico 10% nega vadija, ki se je vložil pri katerisibodi c. kr. blagajni, naj se dostavijo najkasneje do 10. novembra 1902, do 12. ure dopoludne, c. kr. tobačni glavni tovarni v Ljubljani. Naslov naj se glasi: »Ponudba za odkup odbirkov in starin.«

Odkupne cene, bodisi za razne vrste, ali pa skupno za vse našete odbirke in starine, napravijo naj se s številkami in črkami za 1 meterski stot naštetega blaga posebej in za loko c. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani.

Izključene in nedopustljive so takozvane konkretne ponudbe odjemanja. Kupcu oddaja se samo razpisana množina, ne pa ona, ki se je med tem nabrala na novo.

Ponudnik se zaveže, v slučaju, ako se mu blago na dražbi prisodi, da v teku treh tednov po sprejetju obvestila plača in odpravi blago iz tovarne. V slučaju, da ponudnik ne izpolni te zaveze, izgubi vloženo varščino; vzlic temu pa se c. kr. erar ne odpove pravicam, ki mu pristojne vsled odloka dvorne komore z dne 12. avgusta 1825 in § 908 a b d. Z.

Odbirki in starine so vsakomur vsaki dan na ogled; poznejši ugovori, ko se je blago že kupilo, ne veljajo več in se ne czira nanje.

Ponudniki so vezani s svojo ponudbo toliko časa, da odloči o ponudbah c. kr. generalno ravnateljstvo tobačne uprave na Dunaju.

Pobotnice o 10% ni varščini, vloženi pri kaki c. kr. državni blagajni, se vrnejo ponudniku po končani odločitvi c. kr. generalnega ravnateljstva na Dunaju.

Nedoločne ali prepozno vložene ponudbe se ne vpoštevajo. (2572)

C. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani.

Izognite se nakupa manjvrednega in vmes še ponarejenega ruma!

Essence so zdravju škodljive.

Battle Axe Jamaica The Nectar of Jamaica. rum je znan kot Vsaka izvirna steklenica se polni pod osebnim nadzorstvom tvrdke: A. A. Baker & Co., London E. C.

Ta marka je v vseh kulturnih državah na svetu postavno varovana. V Ljubljani se dobiva pri Anton Staculu. (2555-2)

Imam večjo zalogo

VOZOV

vseh vrst. (2448-3)

Vozove izdelujem tudi po najnovejši dunajski in pariški modi.

Franc Wisjan, izdelovalec vozov v Ljubljani, Rimska cesta šte. 11.